

'Mijn klomp brak toen ik een bovenmatig denkvermogen bleek te hebben'

'Ik ben ook gewoon iemand die fouten kan maken'

Homo en hoogbegaafd: Tweemaal uit de kast

Amsterdammer Dick van den Berg is homo. En hoogbegaafd. Hij kwam twee keer uit de kast. "Je hoeft geen nerd te zijn om hoogbegaafd te zijn."

Tekst Paul Hofman
Foto Geert van Tol

Dick van den Berg (30) is Amsterdammer in hart en nieren; hij werd in hartje Jordaan geboren. Maar liefst tweemaal kwam Van den Berg uit de kast. De eerste keer als homo en de tweede keer als hoogbegaafde.

Hij vertelt zijn verhaal op een Amsterdams terras. Over hoe hij in een homokroeg zijn eerste biertje tapte. "Ik was net achttien en een verlegen jongetje. Dat eerste biertje was heel spannend. Maar ik had horecavingers en bleef ruim twee jaar in de kroeg werken." Zijn middelbare schooltijd verliep snel. Techniek sprak hem aan en hij volgde een opleiding elektrotechniek. Hij bewoog zich wat onwennig tussen de stoere jongens. Toen hij veertien was, werd hij voor het eerst verliefd. "Ja, ik was vroeg uit de kast. Kort daarna heb ik het aan mijn ouders verteld. Voor hen kwam mijn coming out niet als een verrassing. Eigenlijk ging alles volgens het boekje. Dat ik in de horeca belandde, was geen toeval. Mijn grootouders hadden een eigen café in de stad, waar ik als klein kind vaak speelde. De horeca zit in mijn genen. Ik ging in mijn jeugd vaak stappen en leerde al snel de homohoreca kennen. Ik vind de horeca iets magisch hebben. Je hebt je vrijheid – niet iedereen kijkt over je schouder mee of je het goed doet – en ook veel sociale contacten."

Dick is in de horeca in zijn element, ook al is het hard werken, tot in de kleine uurtjes. Hij beheerst de kneepjes van het vak en wordt zelfs cocktailshaker. "Ik ben een horecadier geworden. Ik ben rap van de tongriem gesneden en heb altijd mijn woordje klaar." Als een vriendin hem wijst op het fenomeen hoogbegaafdheid is zijn interesse gewekt. Hij merkte aan zichzelf dat hij snel dingen leert en dat niemand hem iets twee keer hoeft uit te leggen. Het was die vriendin opgevalen dat Dick vaak van de hak op de tak springt en in staat is razendsnel verbanden te leggen. Zij zag het als een teken van hoogbegaafdheid. Dick moest lachen, want bij het woord hoogbegaafdheid zag hij Einstein voor zich. Zo'n nerd ben ik toch niet, dacht hij bij zichzelf. "Ik besprak het met mijn ouders en heb toen online een test gedaan om te kijken of ik werkelijk hoogbegaafd was. Dat kan bij de stichting Mensa, die de belangen van hoogbegaafde mensen behartigt. Mijn klomp brak toen ik een bovenmatig denkvermogen bleek te hebben. Mijn IQ is 139."

Het IQ (**intelligentiequotiënt**) varieert bij mensen behoorlijk: zo had Einstein een IQ van 160 (volgens de standaard 'zeer hoogbegaafd'), terwijl zangeres Bonnie St. Claire, volgens de Nationale IQ Test op televisie althans, een IQ van 52 blijkt te

hebben, wat volgens de officiële cijfers zou duiden op een 'licht verstandelijke beperking'. Hoogbegaafd ben je als je een IQ hebt van boven de 130.

Dick herinnert zich nog hoe zenuwachtig hij was toen hij de brief met de testresultaten openmaakte. "Toen ik na de online proef de uitgebreide test in Utrecht deed, had ik weer even het gevoel terug te zijn in de schoolbanken. De enveloppe met de uitslag maakte ik met angst en beven open. Maar toen ik las wat er in stond, juichte ik. Toen ik het aan mijn ouders vertelde, voelde dat als een tweede coming out. Zij reageerden begripvol. Sommige van mijn vrienden waren sceptisch, want ik voldoe niet aan het stereotype beeld van een hoogbegaafde. In hun ogen is dat een nerd, terwijl ik er absoluut niet zo uitzie." En inderdaad. Dick heeft in de eerste verte niets weg van een wereldvreemd figuur. "Ik ben na de test meteen lid geworden van de stichting Mensa. Daar blijkt dat tachtig procent van de hoogbegaafde mensen het hun omgeving niet durft te vertellen. Je loopt namelijk vaak tegen vooroordelen aan. Je voelt je regelmatig niet begrepen. Bovendien is het een stigma dat je nooit meer iets doms mag zeggen. Als je dat wel doet zie je de mensen denken: en jij bent hoogbegaafd? Dat is vervelend. Ik ben ook gewoon iemand die fouten kan maken. Je krijgt van omstanders snel een stempel en daar mag je dan niet van afwijken. Naar mijn idee is dit de reden dat veel hoogbegaafden er niet voor uit willen komen."

Ook op zijn werk heeft Dick veel hinder gehad van zijn hoge intelligentie. "Dit is inmiddels mijn negende baan. Ik ben nergens ontslagen, maar verveel me nogal gauw. Als hoogbegaafde is de lol er gewoon snel af. Ik ben er nu inmiddels een jaar van op de hoogte dat ik hoogbegaafd ben. Dat ik zo snel ongemotiveerd ben ervaar ik als het grootste probleem. Vandaar dat ik inmiddels ook duidelijke afspraken heb gemaakt met mijn baas. Ik krijg vaker nieuwe opdrachten met uitdagende vragen. Die nieuwigheid heb ik gewoon nodig, anders ben ik zo weer weg." Verder erkent Dick dat hij een *people pleaser* is. "Ik wil mezelf altijd verbeteren", vertelt hij. Met hart en ziel zet hij zich nu in voor lotgenoten. "Ik doe dat bij de vereniging Mensa. Mensa is wereldwijd actief en heeft in Nederland vierduizend leden. Ik ben medevoorzitter van de kleine homogroep binnen Mensa. Wat mij verbaast is dat er slechts zeven gays zijn. Het lijkt erop dat homo's niet weten dat het bestaat en wat ze met hun hoogbegaafdheid kunnen doen. Binnen de Mensa-groep zijn er veel vrouwen." Zijn vrouwen dan toch intelligenter dan mannen? "Ach, je hoeft geen Einstein te zijn om hoogbegaafd te zijn", lacht Dick.

Kader 1:

Een hoogbegaafde is een snelle en slimme denker, die complexe situaties aankan. Het is een sensitief en emotioneel mens die intens leeft. Bovendien is het iemand die nieuwsgierig, autonoom en gedreven van aard is. Creativiteit en het bedenken van nieuwe dingen zijn andere kenmerken. Als uit een test blijkt dat je hoogbegaafd bent, behoor je tot twee procent van de bevolking. Mensa is een vereniging die wereldwijd actief is en voor de belangen van hoogbegaafden opkomt. Hoogbegaafden komen in alle beroepsgroepen voor en hun achtergrond varieert van huisschilder tot hoogleraar. Bij mannen en vrouwen komt het even vaak voor.

Kader 2:

Zijn onderstaande kenmerken op jou van toepassing? Misschien ben jij dan ook hoogbegaafd.

- Je hebt je altijd anders dan anderen gevoeld
- Je vindt voor problemen vaak snel verschillende oplossingen
- Je stelt hoge eisen aan jezelf
- Je was een buitenbeentje op school
- Je bent ontzettend nieuwsgierig
- Je kon al zeer vroeg lezen
- Je bent erg trouw
- Je bent gevoelig voor prikkels van buitenaf
- 'Zien is doen' is jouw motto
- Je werkt aan veel zaken tegelijk

Meer informatie op mensa.nl